

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت

مرکز جوانی جمعیت، سلامت خانواده و مدارس

اداره سلامت نوزادان

"Small actions, BIG IMPACT: Immediate skin-to-skin care for every baby everywhere"

"دستاوردهای بزرگ حاصل اقدامهای کوچک است؛ مراقبت بلافاصله پوست با پوست مادر را برای همه

نوزادان در همه جا فراهم کنید"

راهنمای اجرایی برگزاری روز جهانی نوزاد نارس

۱۷ نوامبر مصادف با ۲۷ آبان ماه ۱۴۰۳

بنام خداوند بخشنده و مهربان

تولد زودرس و وزن کم هنگام تولد مهمترین علل زمینه‌ای عوارض و مرگ دوره نوزادی را تشکیل می‌دهند. سبک زندگی و کار مدرن، استرس و بیماری، افزایش سن فرزندآوری (به‌ویژه در اولین بارداری)، مصرف الکل و سیگار و مواد مخدر، مصرف داروهای غیرمجاز در حین بارداری، چندقلویی و مشکلات جنینی از جمله علل تولد زودرس هستند. در حال حاضر یک نفر از هر ۱۰ نوزاد، در سراسر جهان نارس متولد می‌شود. از این تعداد بخشی به دلیل عوارض نارسى به ویژه سندرم دیسترس تنفسی فوت می‌کنند و شمار زیادی از نوزادان زنده مانده، مدت زیادی از زندگی خود را با عوارض مدام العمر ناشی از نارسى زندگی می‌کنند. از سوی دیگر، به دلیل توسعه فناوری‌های پزشکی و افزایش بقای نوزادان نارس، عدم رسیدگی به نیازهای تکاملی آنان، می‌تواند بار بیماری بالایی را به نظام‌های مراقبت سلامت تحمیل کند.

در کشور ما سالانه حدود ۱٫۲ میلیون نوزاد متولد می‌شوند که حدود ۱۱ درصد از آنان نارس (کمتر از ۳۷ هفته کامل بارداری) هستند. میزان مرگ نوزادان همکنون ۸٫۳ در هزار تولد زنده است که علت عمده آن نارسى و عوارض مرتبط با آن می‌باشد. با توجه به روند افزایشی تولد نوزادان نارس و عوارض تولد زودرس به ویژه در نوزادان بسیار نارس که پیش از ۳۲ هفته بارداری و با وزن کمتر از ۱۵۰۰ گرم متولد می‌شوند، در روز جهانی نوزاد نارس، اقدامات برتر در راستای بقا، رشد و تکامل نوزادان نارس با هدف حساس‌سازی و حمایت‌طلبی سیاستگذاران سلامت و جوامع به نمایش گذاشته می‌شود.

علیرغم افزایش تعداد بخش‌های مراقبت ویژه نوزادان و احداث بانک شیر نوزادان نارس در ۱۴ دانشگاه علوم پزشکی کشور، روند افزایشی تولد نوزادان نارس و عوارض و مرگ ناشی از آن نشان دهنده نیاز به تمرکز بر بهبود کیفیت مراقبت‌های پیش از بارداری، دوران بارداری و مدیریت حاملگی‌های نیازمند مراقبت ویژه است. علاوه بر این رعایت استانداردهای نیروی انسانی متخصص و تجهیزات مورد نیاز و نیز استانداردهای خدمت در هنگام زایمان و اوایل دوره نوزادی نقش مهمی در بقا و بهبود وضعیت رشد و تکامل این نوزادان دارد.

از آنجایی که حفظ و ارتقای سلامت نوزادان کشور نیازمند تلاش‌های درون بخشی و فرابخشی است، برگزاری مراسم روز جهانی نوزاد نارس و تلاش در جهت پیشگیری و مدیریت عوارض نارسى با مشارکت ذینفعان میسر است. ان شاءالله با تعهد سیاسی دولت مردان و سیاستگذاران سلامت، توزیع عادلانه منابع و نیروی انسانی و ساماندهی برنامه سطح بندی خدمات مراقبت مادر و نوزاد، و توسعه کمی و کیفی مراقبت‌های تکاملی نوزادان و مراقبت خانواده محور بتوانیم در راستای بقای بیشتر و ارتقای رشد و تکامل نوزادان نارس و کاهش نابرابری در پیامدهای سلامت این نوزادان با رویکرد اولویت مناطق کمتر برخوردار گام برداریم.

اهداف برگزاری روز جهانی نوزاد نارس:

- ۱) حساس سازی و تعهد سیاستگذاران سلامت در زمینه فراهم کردن زیر ساخت ها و منابع و استانداردهای خدمات ترویج فرزندآوری، پیشگیری از تولدهای زودرس و مراقبت از نوزادان نارس
- ۲) افزایش مسئولیت پذیری اجتماعی به منظور جلب مشارکت سازمان های مردم نهاد و خیرین در امر مراقبت از نوزادان نارس
- ۳) ارتقای آگاهی اқشار جامعه در زمینه مراقبت های مورد نیاز برای پیشگیری از تولد زودرس و مراقبت از نوزادان نارس پس از تولد در ابعاد مختلف تکامل فیزیکی، عاطفی، روانی، اجتماعی

فعالیت های پیشنهادی:

۱. تشکیل کمیته برگزاری مراسم با مشارکت مدیران و کارشناسان برنامه در ستاد معاونت های بهداشت و درمان و نیز کارشناسان و اعضای هیئت علمی زنان و مامایی و نوزادان دانشگاه
۲. اختصاص سربرگ نامه های اداری به شعار: " ۲۷ آبان ماه روز جهانی نوزاد نارس: مراقبت بلافاصله پوست با پوست مادر را برای همه نوزادان در همه جا فراهم کنید".
۳. حساس سازی رو سا و مدیران بیمارستان در جهت ترویج فرزندآوری از طریق تسهیل سازو کارهای زایمان طبیعی، اجرای برنامه سطح بندی خدمات مراقبت مادر و نوزاد، ارجاع داخل رحمی نوزادان نارس به بیمارستان های دارای بخش مراقبت ویژه نوزادان سطح ۳، و تدارک انتقال ایمن نوزاد در موارد ضروری
۴. برگزاری بسیج های اطلاع رسانی و آموزش سلامت در خصوص ارتقای آگاهی خانواده ها درباره اهمیت فرزندآوری و جوانی جمعیت، مراجعه به موقع برای دریافت مراقبت های پیش و پس از تولد از جمله تماس پوست با پوست با مادر هرچه زودتر پس از تولد، معاینات رتینوپاتی و غربالگری شنوایی نوزادان نارس و سایر مراقبت های تکاملی مورد نیاز و نیز مشارکت مادران در اهدای شیر برای تامین شیر مورد نیاز نوزادان نارس بستری از طریق بانک های شیر و
۵. طراحی و نصب پلاکاردهای پیام رسان در سطح شهر و روستا، در زمینه های مراقبت از نوزادان نارس از جمله تماس پوست به پوست، مراقبت آغوشی، تغذیه با شیر مادر، معاینه چشم نوزادان نارس از نظر رتینوپاتی، غربالگری شنوایی و سایر معاینات تکاملی

۶. برگزاری برنامه‌های اطلاع‌رسانی از طریق هماهنگی با صدا و سیما و سیمای استان با مشارکت مدیران گروه جوانی جمعیت، سلامت جمعیت خانواده و مدارس، کارشناسان برنامه سلامت نوزادان و فوق تخصص های نوزادان
۷. جلب مشارکت خیرین سلامت در خصوص پشتیبانی و راه اندازی بانک های شیر و استفاده از ظرفیت های اجتماعی و رهنمودهای ائمه جمعه در خصوص تاکید بر اهمیت جوانی جمعیت و مشارکت در امر خداپسندانه اهدای شیر به نوزادان نارس
۸. ارائه آموزش و مشاوره رایگان در خصوص چالش های تغذیه با شیر مادر در اواخر دوره نارس
۹. تقدیر از پزشکان، پرستاران، ماماها و سایر مراقبان سلامت که نقش ویژه ای در حفظ و ارتقای سلامت نوزادان ایفا نموده اند.
۱۰. معرفی و قدردانی از بیمارستان هایی که در زمینه بقای نوزادان نارس، احیا و تثبیت نوزاد، مراقبتهای تنفسی، تغذیه ای و تکاملی نوزادان عملکرد مطلوبی داشته اند.